

ROK 2009 V ZNAMENÍ PRIAZNIVÉHO VÝVOJA CIEN

CENA PLYNU PRE VEĽKOOBERATEĽOV SPP MÔŽE V ROKU 2009 KLESNÚŤ O 20 AŽ 30 %

Vydanie pre veľkoodberateľov

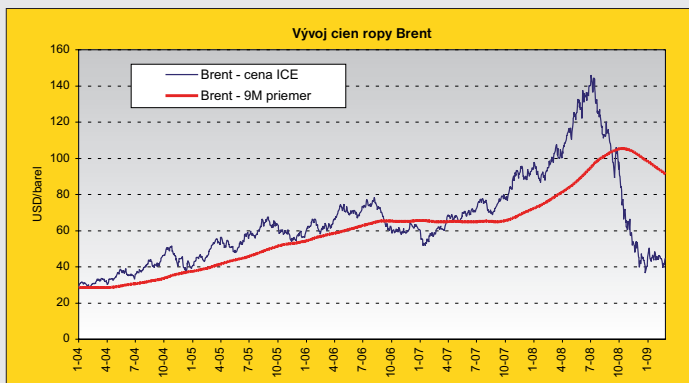
Marec 2009

Nepredajné

Priemyselní zákazníci SPP už dnes platia za plyn menej kvôli nižším cenám ropy na svetových trhoch

V dnešnej zložitej ekonomickej situácii, ktorá je výsledkom celosvetovej finančnej krízy, si SPP viac ako inokedy uvedomuje citlivosť svojich zákazníkov na ceny energií a tiež čoraz väčšie nároky na hospodárne využívanie zdrojov. **V tejto súvislosti je pozitívnou správou pre zákazníkov SPP zo segmentu veľkoodber, že s ohľadom na prognózy ďalšieho vývoja cien ropy na svetových trhoch možno v roku 2009 očakávať pokles cien plynu o 20 až 30 %.**

Súčasná nastavenie cenotvorby (tzv. floating) prinesie zákazníkom SPP z kategórie veľkoodber pokračujúce znižovanie cien plynu vplyvom dlhodobu nízkyh cien ropy na svetových trhoch. Predajné cenové vzorce sú totiž naviazané na **9-mesačný kízavý priemer cien ropných produktov na európskom trhu** (konkrétne na komoditnom trhu v Rotterdame) a zároveň na **priemerný mesačný výmenný kurz USD/EUR.**

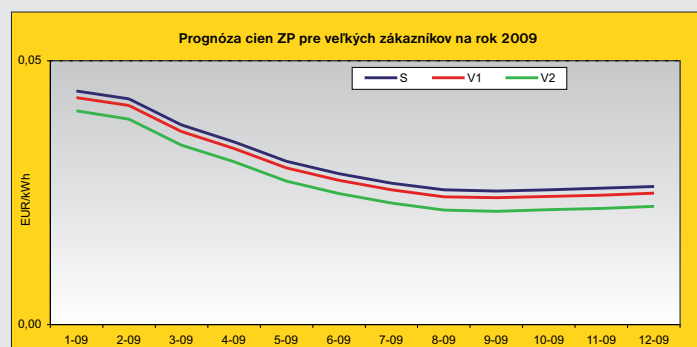

Veľkoodberatelia pocítili pokles cien plynu v dôsledku uplatňovania 9-mesačného kízavého priemeru po prvýkrát v tomto roku už na jeho začiatku. Ako ukazuje graf, prakticky počas celého obdobia od roku 2004 sa hodnota kízavého priemeru pohybovala pod úrovňou ceny ropy Brent.

Aj keď svetové ceny ropy koncom roka 2008 výrazne poklesli, veľkoodberatelia tento vývoj ešte v plnom rozsahu nepocítili. Vzhľadom na hospodársku recesiu v Európe a USA však analytici očakávajú, že nízke ceny ropy na svetových trhoch budú dlhodobo pretrvávajú, čo sa prostredníctvom 9-mesačného kízavého priemeru vstupujúceho do cenového vzorca na stanovenie predajných cien SPP postupne prejavi v výraznom poklese cien plynu aj pre zákazníkov SPP.

Prognóza cien pre odberateľov SPP z kategórie S, V1, V2

Na základe vývoja svetového hospodárstva je v ďalších mesiacoch roku 2009 možné očakávať pokračovanie trendu poklesu cien ropy, ktorého sme svedkami už pol roka. Od januára 2009 je cena ropy stabilizovaná v pásme 40-50 USD/barel. Za predpokladu priemernej ceny ropy Brent na rok 2009 na úrovni 45-55 USD/barel a hodnotu výmenného kurzu na úrovni 1,25 až 1,30 USD/EUR, môžeme očakávať nasledujúci vývoj cien pre odberateľov SPP z kategórie S, V1 a V2:

Pri tomto scenári vývoja cien ropy a výmenného kurzu možno očakávať pokles cien pre veľkých zákazníkov v roku 2009 v intervale od 20 do 30%. Významnú úlohu zohráva vývoj výmenného kurzu USD/EUR, pričom v prípade posilnenia dolára by mohlo dôjsť k približeniu poklesu cien zemného plynu.

Aktuálny pohľad analytikov na vývoj trhu s ropou

(Uvedené prognózy vychádzajú z externých analýz a nevylučujú nevyhnutne názory SPP)

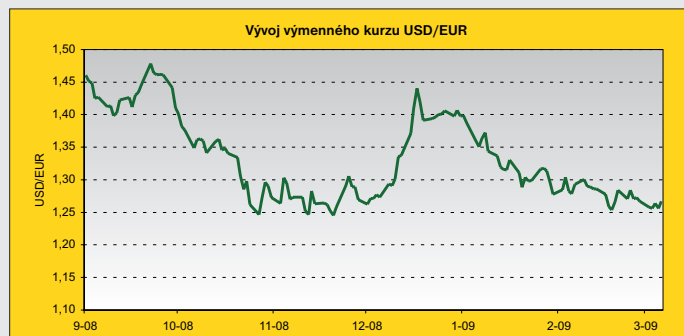
Analytici predpokladajú v roku 2009 minimálnu úroveň cien ropy 45 USD/barel. Prudký pokles cien ropy, ktorého sme boli svedkami od polovice minulého roka, možno z krátkodobého hľadiska považovať za ukončený. Cena za barrel ropy sa stabilizovala na úrovni, ktorá je približne o 100 USD nižšia ako jej minuloročné maximum. Zároveň sa skončilo aj 5-ročné obdobie bezprecedentného takmer nepretržitého rastu, ktorý bol podporovaný rastom globálneho HDP a relatívne voľnou fiškálnou a monetárnou politikou. Súčasná hospodárska recesia, sprevádzaná poklesom HDP Spojených štátov a zníženým tempom rastu HDP ťahúňa svetovej produkcie Číny, priblížila aj dopyt po rope. Pri uplatnení rovnakej logiky však zároveň platí, že v momentálnom krízovom období je Čína vnímaná ako jediný urýchľovač dopytu po rope. Ak Čína v rámci ohláseného stimulačného balíčka pristúpi k miliardovým investíciám na oživenie tempa hospodárskeho rastu, je možné tento rok očakávať aj mierny nárast cien ropy.

Aktuálny pohľad analytikov na vývoj výmenného kurzu USD/EUR

(Uvedené prognózy vychádzajú z externých analýz a nevylučujú nevyhnutne názory SPP)

Váhanie niektorých členov eurozóny pri vyrovnávaní sa s cyklickým fiškálnym hospodárením prehlbuje stále výraznejšiu recesiu eurozóny (v 4. štvrtroku 2008 pokles HDP o 1,3 %). Európska centrálna banka 5. marca 2009 znížila úrokovú sadzbu na najnižšiu hodnotu (1,5 %) vo svojej desaťročnej histórii. Ide už o piate zníženie základnej sadzby od októbra minulého roka, čím sa ECB snaží podporiť nepriaznivú ekonomickú situáciu, do ktorej sa krajiny eurozóny dostali. Euro bude počas najbližších mesiacov pod tlakom aj kvôli vysokej miere angažovanosti bohatších západných veriteľov v problémami skúšaných východnej Európe.

Analytici sa zhodujú, že najbližšie tri mesiace bude euro voči doláru testovať hranicu 1,25 a neskôr by sa mohlo posilniť na úroveň 1,28 USD/€. Tlak na euro bude zvyšovať zmenšujúci sa rozdiel úrokov medzi USA a eurozónou. Očakáva sa, že ECB zníži sadzby na historicky najnižšiu úroveň pod 1,5 %, a je možné, že aj viac, čo už je iba malý krok od nulovej sadzby amerického FED-u. Väčnejší prepád eura sa však neočakáva kvôli nižšej výkonnosti americkej ekonomiky.

Zaujímavé fakty: Ako sa obchoduje so zemným plynom v Európe?

Podstatná časť objemu zemného plynu v kontinentálnej Európe sa obchoduje na báze dlhodobých kontraktov, pričom vo väčšine prípadov existuje viazanosť cien plynu na vývoj na ropnom trhu. Existujú však aj dlhodobé kontrakty naviazané na vývoj „spotového“ trhu so zemným plynom. V Európe sa takýto „spotový“ trh koncentruje v miestach, kde sa stretáva viacero fyzických plynových potrubí (nie je to však pravidlom) – ide o tzv. hub alebo uzol. Takýmto uzlom je napríklad britský NBP, holandský TTF, belgický Zeebrugge a niekoľko ďalších. Spotový trh je trhom, na ktorom sa zemný plyn predáva hotovostne a dodáva sa s okamžitou platnosťou. Popri týchto trhoch však existuje aj tzv. burzový trh, kde sa koncentruje dopyt aj ponuka finančných nástrojov, ktoré sa vzťahujú na zemný plyn

ROK 2009 V ZNAMENÍ PRIAZNIVÉHO VÝVOJA CIEN

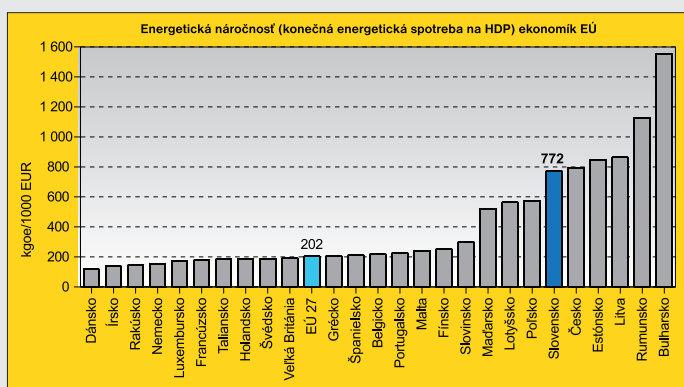
CENA PLYNU PRE VEĽKOODBERATEĽOV SPP MÔŽE V ROKU 2009 KLESNÚŤ O 20 AŽ 30 %

– takýmto trhom je napríklad nemecká burza EEX. Za zmienku stojí v našej blízkosti sa vyskytujúci Central European Gas Hub (CEGH, predtým: Gas Hub Baumgarten). Jeho potenciál a tiež ambície napovedajú, že by sa mohol stať jednou z najväčších tradingových platforiem v kontinentálnej Európe. CEGH plánuje v blízkej dobe okrem existujúceho spotového trhu spustiť aj burzové obchodovanie.

Historicky najviac rozvinutým spotovým trhom s plynom, s minimálnym výskytom dlhodobých kontraktov, je Veľká Británia. Práve z tohto dôvodu sú ceny v uzle NBP už dlhšiu dobu považované za akési zrkadlo spotovej „trhovej“ cenovej úrovne zemného plynu v Európe. Ceny v NBP, samozrejme, charakterizuje vysoká miera volatility (tzn. premenlivosti) – napríklad v lete, počas obdobia nízkeho dopytu po plyne, sú ceny často pod úrovňou cien dlhodobých kontraktov. Veľká Británia sa však už stala čistým importérom zemného plynu, v dôsledku čoho kontinentálny systém cien s indexáciou na ropné produkty začal v lete určovať spodnú hranicu ceny na Britských ostrovoch (nakoľko dodávatelia tam nemajú dostatok kapacity v zásobníkoch a nadbytok predávajú do kontinentálnej Európy). V zime sa zasa nezriedka stáva, že v prípade výskytu nejakej negatívnej udalosti sa úroveň ceny plynu niekoľkonásobne zvýši. Takouto udalosťou môže byť napríklad aj rastúca cena ropy, chladnejšie počasie, než sa očakávalo, než sa očakávalo, údržba či oprava nórskeho plynovodu alebo nemožnosť importovať plyn cez Interconnector z kontinentálnej Európy. Pri takomto stupni premenlivosti musia byť zákazníci neustále pripravení riešiť tieto výkyvy cien vlastnou stratégiou a využitím vlastných hedgingových (tzn. zabezpečovacích) nástrojov a produktov, ktoré umožnia zafixovať cenu na dlhšie obdobie.

Riešením je zvyšovanie energetickej efektívnosti

Pohľad na náklady na energiu v kontexte cien však predstavuje iba jednu stránku tejto problematiky. Ekonomika Slovenska sa historicky vyznačuje vysokou energetickou náročnosťou, aj keď reštrukturalizácia priemyslu v posledných rokoch priniesla v tomto smere pozitívny posun. **Na základe ukazovateľa energetickej efektívnosti ekonomiky vyjadreného ako podiel konečnej energetickej spotreby k vytvorenému HDP však Slovensko stále patrí k energeticky najnáročnejším ekonomikám v rámci EÚ.**

Pozn. Energetická náročnosť jednotlivých krajín je vyjadrená ako podiel konečnej energetickej spotreby v tonách, resp. kg ropného ekvivalentu (kgoe) na jednotku HDP (bez parity kúpnej sily) - konkrétne 1000 EUR HDP v stálych cenách roku 1995.

Úspory energií a Technické poradenstvo pre zákazníkov

SPP si uvedomuje svoju zodpovednosť voči zákazníkom a prostrediu, v ktorom pôsobí, a preto sa aktívne zapája do projektov zameraných na zvyšovanie energetickej efektívnosti. Technické poradenstvo, ktoré SPP poskytuje svojim zákazníkom, smeruje do oblasti spotreby energie od posúdenia energetickej náročnosti cez identifikáciu možných úspor až po odporúčania v návrhoch využitia efektívnejších technológií. Forma poskytovanej

služby vychádza z osobných konzultácií so zákazníkom a môže vyústiť do spracovania stručnej technickej správy, ktorej obsahom je analýza zákazníkom popísaného problému odporúčaný návrh riešenia s predbežným odhadom investičnej náročnosti navrhnutého riešenia.

Prostredníctvom technického poradenstva, ktoré poskytujú technickí špecialisti SPP disponujúci osvedčením „Energetický audítor“, môžu odberatelia riešiť konkrétne technické otázky týkajúce sa racionalizácie spotreby zemného plynu a tepla v týchto oblastiach:

- úspory energie všeobecne
- možnosti využitia kogeneračných technológií
- efektívnosť tepelných zdrojov
- ekologická energia – alternatívne a obnoviteľné zdroje v súčinnosti so zemným plynom

Rozsah, obsah a forma poradenstva závisí vždy od požiadaviek zákazníka.

Okrem toho môžu zákazníci využiť aj rady v informačných brožúrach SPP, ktoré sú zverejňované na stránke www.spp.sk. Z konkrétnych informačných materiálov možno spomenúť brožúry Využitie plynu vo výrobnej technológii, Možnosti úspor zemného plynu vo verejných budovách, školách a nemocniciach, Kogenerácia, Progressívne vykurovacie systémy a ďalšie.

O konkrétnych výsledkoch realizovaných prostredníctvom technického poradenstva SPP hovorí Ing. Peter Muránsky, technický špecialista útvaru technického marketingu:

„Medzi veľmi úspešné výstupy technického poradenstva, ktoré boli akceptované našimi zákazníkmi, patria riešenia na využitie odpadového tepla z technológií. Pre jedného z väčších odberateľov priniesla realizácia nášho návrhu úsporu rádo vo státisícoch metrov kubických.“

Iný zákazník sa na základe našich prepočtov a odporúčaní rozhodol využiť systém vysokej účinnej kombinovanej výroby elektrickej energie a tepla na báze zemného plynu – t. j. vo svojom podniku inštaloval kogeneračnú jednotku. Z jej prevádzky môže dnes tento odberateľ profitovať z elektrickej energie aj z tepla, ktoré boli vyprodukované jedným zariadením.“